

01

К17

Хмельницька обласна бібліотека
імені М. ОСТРОВСЬКОГО

КАЛЕНДАР

знаменних і пам'ятних дат

Хмельницької області

на 1980р.

м. Хмельницький

01
К17

ХМЕЛЬНИЦЬКА ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА
БІБЛІОТЕКА ІМ.МОСТРОВСЬКОГО

КАЛЕНДАР
ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ
НА 1980 РІК

Хмельницька ОУНБ

1160683

Хмельницький

1980 р.

П Е Р Е Д М О В А.

"Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини" видається з 1966 року з метою допомоги бібліотечним працівникам, вчителям, агітаторам і краєзнавцям у доборі та пропаганді літератури, у відзначенні пам'ятних та знаменних подій у громадсько-політичному та культурному житті нашої області. У ньому подаються довідки та списки літератури до найважливіших подій та квілейних дат. Матеріали розташовані у хронологічній послідовності.

Користуючись матеріалами, вміщеними в "Календарі...", бібліотечні працівники можуть організовувати до окремих дат книжкові виставки, тематичні та літературні вечори, бібліотечні огляди, усні журнали та інші заходи.

В бібліотеках рекомендується мати постійну виставку "Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини".

Радимо доповнювати подані в "Календарі..." списки новою літературою із щорічних покажчиків, персоналій уродженців краю, із краєзнавчих картотек.

Склав довідки до "Календаря знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 1980 рік" голова обласного краєзнавчого товариства, кандидат історичних наук С.К.ГУМЕНЮК.

Бібліографію підібрали:

ШПИЛЬКО Р.Ф.

ПАЩЕНКО С.Р.

Редактор:

НИЖНИК Т.Г.

Відповідальний за випуск:

ЛОГВИНЕНКО Т.В.

ПАМ"ЯТНІ ДАТИ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ В 1980 році.

- 1240 р. Перша літописна згадка про м.Бакоту-столицю Пониззя.
- 1420 р. Перша згадка про Теофіполь.
- 1430 р. Вперше в Історичних документах згадується Зіньків, Вінковецького району.
- 1570 р. Перша згадка про заснування Базалії.
- 1750 р. Поширення селянсько-козацького антифеодального повстання на Поділлі, Захоплення повстанцями Летичева.
- 1770 р. Командуючий Першою російською армією П.О. Березень. Рум"янець закінчив в Летичеві роботу над складанням статуту для армії "Обряд служби".
- 1830 р. Поширення антифеодальної боротьби селян Поділля під проводом Устима Кармалюка.
- 1860 р. В с.Миньківцях Дунаєвського району народився український радянський терапевт, академік АН УРСР Ф.Г.ЯНОВСЬКИЙ.
24 червня.
- 1870 р. Закінчення будівництва залізниці Жмеринка-Проскурів-Волочиськ.
- 1870 р. Закінчення будівництва чавуно-ливарного і механічного заводів у Дунаївцях.
- 1880 р. В Кам"янець-Подільському народився професіональний революціонер М.Г.КОЗИЦЬКИЙ.
20 січня

- 1890 р. Побудований Проскурівський/Хмельницький/цукровий завод.
- 1890-
1894 р.р. В Проскурові перебував на військовій службі відомий російський письменник О.І.КУПРІН.
- 1890 р.
15 жовтня В с.Голоскові Летичівського району народився єврейський радянський письменник Л.М.КВІТКО.
- 1900 р. В Староколястині народився доктор технічних наук, професор А.Л.НАУМОВ.
- 1900 р.
21 квітня В Ізяславі народився український радянський літературознавець, професор Г.М.ГАЙ.
- 1900 р. В с.Березна, Шепетівського району народився Герой Радянського Союзу У.Е.ШВЕЦЬ.
- 1900 р.
9 липня В Кам'янці-Подільському народився художник М.М.СИМАШКЕВИЧ.
- 1900 р.
12 вересня. В Летичеві народився генерал-лейтенант Герой Радянського Союзу М.С.ОСЛІКОВСЬКИЙ.
- 1900 р. В с.Кориченці Деражнянського району народився Герой Радянського Союзу Е.М.ТРЕБЕНЮК.
- 1910 р.
1 січня. В Кам'янці-Подільському народився художник В.Т.АРТЕМЕНКО.
- 1910 р. В с.Бабшин Кам'янець-Подільського району народився доктор ветеринарних наук, професор А.Ф.БУРДЕНЮК.
- 1910 р.
25 лютого В с.Іванівка Славутського району народився командир партизанського з'єднання Герой Радянського Союзу А.З.ОДУХА.
- 1910 р.
26 лютого В Кам'янці-Подільському народився адмірал флоту, головнокомандуючий ВМФ, заступник міністра Оборони СРСР, Герой Радянського Союзу С.Г.ГОРШКОВ.

- 1910 р.
9 травня Відбувся аграрний виступ селян с.Борщівки Проскурівського повіту з вимогою повернення поміщиком захоплених громадських земель.
- 1910 р.
17 серпня. В Полонному народився доктор Історичних наук, професор І.Л.ДЕМ"ЯНЧУК.
- 1910 р.
8 листопада В с.Борисківцях Кам"янець-Подільського району народився український радянський поет-кобзар В.М.ПЕРЕПЕЛЮК.
- 1910 р.
23 грудня В с.Криничне Деражнянського району народився український радянський письменник Л.П.ГОРЛЕЦЬКИЙ.
- 1920 р.
25 січня В с.Мала Боровиця Білогірського району народився Герой Радянського Союзу Г.К.ОМЕЛЬЧУК.
- 1920 р.
13-15 лютого Відбулася ІУ Подільська губернска конференція КП/б/У.
- 1920 р.
20 березня В Славуті народився український радянський письменник В.П.ШАХНЮК.
- 1920 р.
В с.Верхівці Ярмолинецького району народився доктор сільськогосподарських наук, професор А.С.ПАЛАМАРЧУК.
- 1920 р.
лип. нр. Перша кінна і І4-та армії радянських військ визволили Поділля від білопольських інтервентів і петлюрівців.
- 1920 р.
В с.Видава, Волочеського району народився Герой Радянського Союзу А.І.АТАМАН.
- 1920 р.
В с.Гальчинці Теофіпольського району народився Герой Радянського Союзу П.К.БАЮК.
- 1920 р.
5-9 листопада. Відбулася У Подільська губернска конференція КП/б/У.

1920 р. В с.Смотрич, Дунаєвського району народив-
9 листопада ся Герой Радянського Союзу Д.Г.БАЧИСЬКИЙ.

1920 р. Війська 14 армії на території сучасної
10-21 листо- Хмельниччини остаточно розгромили петлюрів-
пада. щину.

1930 р. В с.Захарівцях Хмельницького району наро-
28 січня дився архітектор А.Ф.ІОНАЩЕНКО..

1930 р. В с.Хмелівці Шепетівського району народив-
11 лютого. ся піонер-партизан, Герой Радянського Сою-
зу В.О.КОТИК.

20 С І Ч Н Я
100 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
М.Г.КОЗИЦЬКОГО.

КОЗИЦЬКИЙ Микола Григорович/20.І.1880 р.-
30.ІО.1920/-активний боець ленінської партії.

Народився в с.Сцібори/Соснівка/Ново-Ушицького повіту в сім'ї маляра.Вчився у місцевій гімназії,борошномольній школі,в ростовських мореходних класах.Брав участь у нелегальному транспортуванні Іскрівських видань з-за кордону в Росію.Під час революції 1905-1907 років перебував в Одесі.За дорученням комітету РСДРП брав участь в організації робітничих зборів,проводив бесіди,читки марксистської літератури,розповсюджував відозви комітету.Був одним з організаторів травневого страйку моряків торговельного флоту 1905,1906 років і квітневого страйку портовиків 1907 року.

В квітні 1907 року КОЗИЦЬКИЙ був заарештований і висланий на поселення до Якутії під гласним нагляд поліції.Друзі допомогли йому втекти із заслання.Він повертається в Одесу,а потім виїздить за кордон.У 1909 році Микола Григорович повертається в Росію.Йому вдається вступити на медичний факультет Київського університету.Але новий арешт на початку 1912 року не дав змоги продовжити навчання.Звільнившись з тюрми,КОЗИЦЬКИЙ виїхав до Петербурга і став працювати в лікарняній касі на заводі "Сіменс і Гальське".За агітацію проти Імперіалістичної війни царська охранка 15 липня 1915 року заарештувала КОЗИЦЬКОГО і вислала на 4 роки в Іркутську губернію.

Лютнева революція 1917 року повернула Миколу Григоровича до Петербурга.На заводі "Сіменс і Гальське" створюється заводський комітет більшовиків.Головою комітету обирається КОЗИЦЬКИЙ,яким одночасно включається в активну роботу Василеострівського районного комітету

РСДРП/б/ та районної Ради робітничих і солдатських депутатів. В червні його також обирають до складу Центральної Ради фабрично-заводських комітетів Петрограда. Він був делегатом 6-го з'їзду РСДРП/б/, який націлив партію на збройне повстання. З його ініціативи на заводі створюється загін робітничої гвардії, з яким він в бурні Жовтневі дні брав активну участь.

Після перемоги Великого Жовтня КОЗИЦЬКИЙ обирається членом виконкому Петроградської губернської Ради депутатів, членом президії Петроградської Ради, членом Центральної Ради фабзавкомів, делегатом багатьох партійних конференцій Петрограда.

Влітку 1918 року за завданням ЦК партії КОЗИЦЬКИЙ виїжджає в Нижній Новгород. Тут його обирають головою міської Ради, членом президії та заступником голови виконкому губернської Ради робітничих і селянських депутатів. В серпні 1919 року Микола Григорович очолює губернську робітничо-селянську Інспекцію.

На початку 1920 року партія посилає КОЗИЦЬКОГО на Поділля. 9 лютого його затвердили головою Подільського губернського ревкому. Губревком, очолюваний невідомим більшовиком-ленінцем здійснив величезну роботу по відбудові народного господарства, поданню допомоги діючим частинам Червоної армії, проведенні в життя земельної і продовольчої політики Радянської влади, боротьбі з бандитизмом і встановленні належного революційного порядку.

В жовтні 1920 року бандитська куля обірвала життя мужнього більшовика. Радянські люди свято шанують пам'ять Миколи Григоровича КОЗИЦЬКОГО.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

НАРИСИ Історії Хмельницької обласної партійної організації. - Львів. "Каменяр", 1972. - 279 с.
Про М. КОЗИЦЬКОГО - с. 19, 25, 27.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР: В 26 т. Хмельницька область.
К. Голов. Ред. Укр. Рад. енциклопедії, 1971 - 706 с.
Про М. КОЗИЦЬКОГО, с. 305.

ГУМЕНЮК С. Революцією покликаний / Про М. Козицького /
Корчагінець, 1977, 2 черв. / Ленінської гвардії бійці /.

ДРОБЧАК Г. Ю. Борець ленінської гвардії: / М. Г. Козицький /
Укр. Історичний журнал, 1970, № 1, с. 129-130.

МАМАЛИГА А. Микола Григорович Козицький. Про револю-
ціонера, голову Подільського губвиконкому. - Рад. Поділ-
ля, 1970, 30 черв.

ШКУРКО С. Стійкий більшовик. / М. Г. КОЗИЦЬКИЙ / - Вінницька
права, 1970, 20 жовт.

25 С І Ч Н Я

60 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

ОМЕЛЬЧУКА Г.К.

ОМЕЛЬЧУК Григорій Купріянович/Нар.25.І.1920 р./
Герой Радянського Союзу. Народився в с.Мала Боровиця
Білогірського району в сім'ї селянина-бідняка. Член
КПРС. В армії з 1938 р.

Капітан Г.К.ОМЕЛЬЧУК пройшов довгий шлях Вели-
кої Вітчизняної війни. В лютневих боях 1944 року під
Корсунем-Шевченківським батальйон ОМЕЛЬЧУКА знищив
понад тисячу гітлерівців. В березні пройшов з боями
близько 400 кілометрів, з ходу форсував Південний Буг
і Дністер. Після нічного маршу розташувався у лісі
недалеко від молдавського міста Фалешті, що в тридцяти
кілометрах від Прусту. У вечорі того ж дня батальйон,
обходячи заслони гітлерівців, вирушив до кордону. І
ось село Карпачі, за ним в двох кілометрах кордон.
Батальйон Омельчука обійшов село з півдня, переправив-
ся через Прут, вийшов в тил окупантам. В селі виявився
посилений батальйон ворога, який мав наказ битися до
останнього солдата.

Оточивши гітлерівців, радянські бійці кинулися
в атаку. В ході короткого і впертого бою, ворожий гар-
нізон був розгромлений, триста окупантів здалися в
пол'є. Особовий склад батальйону ОМЕЛЬЧУКА охопило ра-
дісне хвилювання. Збулися їх заповітні мрії, вони перши-
ми вийшли на рубіж, з якого фашисти почали свій роз-
бійницький напад на нашу країну. Група бійців встано-
вила прикордонний стовп з надписом "СРСР". Радянські
воїни, проходячи біля нього знімали каски, брали по
хмені рідної землі і йшли далі на Захід.

За форсування Пруту Г.К.ОМЕЛЬЧУКУ 19 вересня 1944 року було присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нині підполковник запасу. Живе і працює в м.Івано-Франківському.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

ПОДІЛЛЯ у Великій Вітчизняній війні/1941-1945 р.р./- Львів; Каменяр, 1960.

Розд. IV. Подвиги подолян на фронтах Великої Вітчизняної війни. Про Омелячука Г.К.-с.256-257.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР. В 26 т. Хмельницька область.-К.: Голов.ред. Укр. рад. енциклоп. дії, 1971-706 н.

Про ОМЕЛЬЧУКА Г.К.-с.113.

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.М., Из когорты мужественных. Львів; "Каменяр", 1978-279 с.

Про ОМЕЛЬЧУКА Г.К.-с.69-71.

БУГАЙ Е., МАКУХИН М. Герои-хмельничане в боях за Родину.-Хмельницький, 1975.

Про ОМЕЛЬЧУКА Г.К.-с.16-17.

ІІ Л Ю Т О Г О

50 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

ВАЛЕНТИНА КОТИКА.

КОТИК Валентин Олександрович/ІІ.2.1930-17.2.1944/-піонер,учасник партизанського руху на Хмельниччині в період Великої Вітчизняної війни.

Народився в с.Хмелівка,Шепетівського району в сім'ї колгоспника.У 1936 році почав відвідувати місцеву школу,з 1937 року жив,вчився у Шепетівці. В 1940 році закінчив 5-й клас.Після захоплення міста німецькими фашистами став членом організації юних корчагінців,яка була створена за пропозицією секретаря підпільного комітету партії тов.ГОРБАТЮКА.Разом з шкільними товаришами Валя розклеював листівки,збирав на місцях боїв зброю і набої.Пізніше продовжував боротьбу з ворогом у партизанському загоні І.МУЗАЛЬОВА Виконуючи завдання командування,ходив у розвідку,пускав під укіс ворожі ешелони,Загинув в боях за визволення Ізяслава від гітлерівських загарбників.Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст.,медалю "Партизанові Вітчизняної війни".Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 червня 1958 року посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Похований в Шепетівці.Тут споруджено пам'ятник,на постаменті якого навічно вкарбовані слова:"Піонеру-партизану Герою Радянського Союзу Валі КОТИКУ від піонерів України".

Л І Т Е Р А Т У Р А:

Указ Президії Верховної Ради СРСР про посмертне присвоєння звання Героя Радянського Союзу піонерів-партизану В.О.КОТИКУ від 27 червня 1958. В кн.: Поділля у Великій Вітчизняній війні/1941-1945 р.р./-Львів:1969, с.243.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР:Хмельницька область.-К.:Голос. ред.Укр.Рад.енциклопедії,1971.-706 с.
Про КОТИКА В.-С.51,271,621.

АНТОНІВ Г.На Батьківщині юного героя:/В.КОТИКА/.-Рад. освіта,1975,26 квіт.

БУГАЙ Е.М.,МАКУХИН М.Е.Из когорты мужественных. - Львов,Каменяр,1978-279 с.
Про КОТИКА-с.80-83.

ВУЛЬФІН Г.Схожий на Павку:/Про В.КОТИКА/.-Молодь України,1974,17 лют.

ДАМАНК А.С.,СБОМЧАКОВ М.И.Шепетовские подпольщики.-М.: Политиздат,1972.-140 с.

КОТИК Г.Мій син.-К.:Молодь,1957.-80 с.
Спогади матері піонера-героя Валі Котика про життя та загибель сина.

КОТИК Г.Останній бій.В кн.:Червоні маки.-К.:1976, с.39-43.

Розповідь матері піонера-героя Валі Котика про останній бій та загибель сина.

КУШНІРУК В.Вічно живий.-Шляхом Жовтня,1976,11 лют.
Про Героя Радянського Союзу В.КОТИКА.

ОСИПОВА І.Пам'ять про героя/В.КОТИКА/.-Шляхом Жовтня, 1974,9 лют.

СБОМЧАКОВ М.И.Два юных героя.-М.:Политиздат,1965-70 с
Про Валю КОТИКА,с.74-69.

КОТИК Валентин Александрович/ІІ.П.1930-17.П.1944/-
В кн.:БСЭ.3-е изд.1973,т.13,с.286.

КОТИК Валентин Александрович/ІІ.П.1930-17.П.1944/-
В кн.:УРЕ./1961/,т.7,с.298-299.

25 Л Ю Т О Г О

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

ОДУХИ А.В.

ОДУХА Антон Захарович/25.2.1910-17.5.

1967/-командир партизанського з'єднання, Герой Радянського Союзу. Член КПРС з 1943 року. Народився в с. Янушівці, Ізяславського повіту Волинської губернії/тепер с. Іванівка, Славутського району/в сім'ї селянина-бідняка. До початку Великої Вітчизняної війни працював завідувачим школи в с. Стриканах свого району. Коли гітлерівці захопили Поділля, він організував вчителів і колишніх учнів в підпільну групу і розгорнув боротьбу з ворогом. Виконуючи завдання комітету Славутської підпільної організації, членом якої він був з серпня 1941 р., ОДУХА до лютого 1942 року створив в селах району 23 підпільних групи, налагодив їх зв'язок з комітетом і організував їх роботу.

В середині травня 1942 року патріот разом з членом своєї групи О.ІВАНОВИМ на залізниці Ровно-Шенелівка між станціями Кривин і Бадівка півстив під укриття ворожий військовий ешелон. Понад 700 гітлерівців загинуло, не доїхавши до фронту. 14 червня Одуха при активній допомозі керівника Славутського підпілля Ф.М.МИХАЙЛОВА вивів з "Гросс-лазарету"/табору військовополонених/кілька десятків радянських воїнів. Вони і стриганська підпільна група стали ядром створеного партизанського загону. Після трагічної смерті Михайлова партизанським загін, а з часом і з'єднання було названо його ім'ям. На чолі загону комітет поставив ОДУХУ. В боротьбі з ненависним ворогом його ряди росли і гартувалися. В кінці 1943 року загін переріс в одне з найбільших партизанських з'єднань Поділля. На початку 1944 року в його рядах нараховувалося близько 4-х тисяч народних месників. З'єднання складалося з 13 загонів. Подільські партизани, очолювані Оду-

хою, діяли крім своєї у Волинській, Житомирській, Ровенській, Тернопільській областях і на території Польщі.

Партизанське з'єднання ім. МИХАЙЛОВА під командуванням ОДУХИ за час своєї діяльності провело 896 боїв з фашистськими загарбниками, в ході яких було знищено кілька тисяч гітлерівців. Народні месники пустили під укіс 278 ешелонів ворога. Партизани звільнили з Славутського і Шепетівського таборів понад 2 тисячі військовополонених, вибили гітлерівців з Острога, Славуті, Ізяслава та багатьох інших населених пунктів.

Одуха був членом підпільного Кам'янець-Подільського обкому партії, обласного штабу партизанського руху і першим секретарем Славутського підпільного райкому КП України.

За мужність і самовіддану боротьбу з фашистськими загарбниками і за заслуги у розвитку партизанського руху Антону Захаровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу і нагороджено багатьма орденами і медалями Батьківщини.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

ОДУХА А. Шляхами партизанської слави: / Про роботу підпільників і партизан Хмельниччини в роки Вітчизняної війни / . - Рад. Поділля, 1967, 6 січ.

НАНІСИ Історії Комуністичної партії України. - К.: Політвидав Укр.: 1971-675 с.
Про ОДУХУ А.З. - с. 502.

Поділля у Великій Вітчизняній війні / 1941-1945 р.р. / : Збірник документів і матеріалів. Львів: Каменяр, 1960. - 415 с.

Про ОДУХУ А.З. - с. 191-192.

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ Української РСР: В 26-ти т Хмельницька область. - К.: Голов. ред. Укр. Рад. енциклопедії - 706 с.
 Про ОДУХУ А.З. - с. 50, 51, 54, 99, 100, 113, 173-175, 205, 271, 443, 458, 467, 483-486, 619, 620, 637-639.

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.М. Из когорты мужественных.
 - Львов: Каменяр, 1978 - 279 с.
 Про ОДУХУ А.З. - с. 75-77.

ДОМАНС А., СБОИЧАКОВ М. Подвиг доктора Михайлова.
 - М.: Сов. Россия, 1971. - 283 с.

ПОДВИГОМ ушлявлені: Герої Радянського Союзу - партизани
 І підпільники України в роки Великої Вітчизняної війни.
 - К.: Політвидав України, 1978. - 351 с. / Ін-т Історії
 партії при ЦК Компартії України /.
 Про ОДУХУ А.З. - с. 244-246.

П"ЯСЕЦЬКИЙ К., МАЗЯР П. Наш командир: Про Героя Рад.
 Союзу А.З. ОДУХУ / - Рад. Поділля, 1968, 9 трав.

ЯКУБОВСКИЙ И.И. Земля в огне. - М.: Воениздат, 1975 - 567 с.
 Про ОДУХУ А.З. - с. 368.

ОДУХА Антон Захарович / Б.П. 1910-1967 / - В кн.:
 УРЕ. / 1961 / , т. 10, с. 285.

ОДУХА Антон Захарович / Б.П. 1910-17.У. 1967 / - В кн.:
 Рад. Енциклопедія Історії України. 1971, т. 3, с. 281.

26 Л Ю Т О Г О .

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ,
АДМІРАЛА ФЛОТУ
ГОРШКОВА С.Г.

ГОРШКОВ Сергій Георгійович/Н, ІС/26/.2.1910/- адмірал флоту Радянського Союзу. Член КПРС. Народився в Кам'янець-Подільському в сім'ї вчителя. У 1927 році поступив у Ленінградське військово-морське училище ім. Фрунзе, яке успішно закінчив. У 1937 році навчався на курсах командирів-міноносців, у 1941 році - на курсах удосконалення вищого командного складу при Військово-морській академії. Служив на Чорноморському флоті штурманом ескадреного міноносця, пізніше - на Тихоокеанському флоті командував сторожевим кораблем, ескадреним міноносцем, бригадою есмінців, які брали участь в забезпеченні бойових дій Червоної Армії біля озера Хасан. З червня 1940 року С.Г.ГОРШКОВ командував бригадою крейсерів Черноморського флоту. З перших днів війни ця бригада подавала велику допомогу військам Одеського оборонного району. З жовтня 1941 року очолив Азовську військову флотилію. В листопаді 1942 року призначається заступником командуючого Новоросійським оборонним районом, тим часом командував 47-ю армією, брав участь в обороні Кавказу. У 1943-1944 р.р. Азовська військова флотилія під командуванням С.Г.ГОРШКОВА відіграла велику роль в створенні плацдарму на Керченському півострові, очищенні від гітлерівців північного побережжя Азовського моря., визволенні Тамані і Крима. В квітні Сергій Георгійович призначається командуючим Дунайською військовою флотилією, яка брала участь у визволенні України, Румунії, Болгарії, Угорщини.

Після Великої Вітчизняної війни С.Г.ГОРШКОВ командував ескадрою Чорноморського флоту, очолював Чорноморський флот.

В липні 1955 року він призначається на пост першого заступника головнокомандуючого ВМФ, а в січні 1956 року - головнокомандуючим ВМФ і заступником міністра Оборони СРСР.

З 1956 року кандидат в члени ЦК КПРС, з 1961 року - член ЦК КПРС. Депутат Верховної Ради СРСР 4-8 скликання. За заслуги перед Батьківщиною С. Г. ГОРШКОВУ присвоєно звання Героя Радянського Союзу, нагороджено шістьма орденами Леніна, орденом Жовтневої революції, чотирма орденами Червоного прапора, орденами Кутузова I ступеня, Ушакова I, 2 ступеня, Червоної Зірки, почесною зброєю.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

ГОРШКОВ С. Г. Военно-Морской Флот. - М.: Знание, 1977. - 64 с /Б-чка "60 лет лет Советской Армии и Военно-Морского Флота/.

ГОРШКОВ С. Г. Морская мощь государства. - М.: Воениздат, 1976. - 463 с. с ил.

ГОРШКОВ С. Г. В боях за звільнення Радянської України. - Прапор, 1974, 9-10, с. 2-11.

ГОРШКОВ С. Взаимодействие Военно-Морского Флота с сухопутными войсками. - Военно-ист. журнал, 1978, 9-11, с. 18-26.

ГОРШКОВ С. Г. Військово-Морський Флот у Великій Вітчизняній війні. - Комуніст України, 1970, 3-5, с. 60-64.

ГОРШКОВ С. Подвиг народа. - Труд, 1974, 9 мая.

ГОРШКОВ С. Радянський Військово-Морський Флот у Дні /Великої Вітчизняної/ війни. - Під прапором ленінізму, 1975, 3-8, с. 28-31.

1160683

ИСТОРИЯ второй мировой войны 1939-1945: В 12-ти томах.
Т.8: Крушение оборонительной стратегии фашистского
блока. - М.: Воениздат, 1977. - 546 с.
Про ГОРШКОВА С.Г. - С.151, 153.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР: в 26 т. Хмельницька область. -
К.: Голов. Ред. Укр. Рад. енцикл. 1971. - 706 с.
Про Горшкова С.Г. - С. 4, 322, 323.

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.Е. Из которты мужественных: Сборник
очерков и зарисовок. - Львов: Каменяр, 1978. - 279 с.
Про Горшкова С.Г. - с. 8-9.

ЕЛКИН А. Главком/Адмирал Флота Советского Союза -
С.Г. ГОРШКОВ/-Огонек, 1970, 9-9, с. 5.

КУЗНЕЦОВ Н.Г. На флотах боевая тревога. - М.: Воениздат,
1971. - 320 с.

Про Горшкова С.Г. - с. III, 122, 130, 187.

ГОРШКОВ СЕРГІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ/Р.13/26/.2.1910/-В кн.: БСЭ.
3-е изд; 1972. т.7, с.394

ГОРШКОВ Сергій Георгійович/Н.26.П.1910/В кн.: УРЕ.
/1960/, т.3, с.383-384.

ГОРШКОВ Сергій Георгійович/Н.26.П.1910/. -В кн.: Рад.
енциклопедія Історія України, т.1, 1969, с.447.

Б Е Р Е З Е Н Ь.

560 років з часу першої згадки про
ТЕОФІПОЛЬ.

Теофіполь-центр району. Вперше згадується в Історичних документах у 1420 році під назвою Камінь, пізніше Човганський камінь, а з 1740 року-Теофіполь.

На початку ХХ ст. Теофіполь перетворився в один з важливих пунктів пересилки ленінської газети "Искра" та іншої марксистської літератури з-за кордону в Росію.

В роки першої світової війни містечко стає прифронтовою зоною. У 1917 році тут розташовувалась 2-тя фінляндська стрілецька дивізія, яка сприяла поширенню аграрного руху серед селян. Теофіпольської і Святецької волостей. В грудні 1917 року в містечку створюється революційний комітет, який в січні 1918 року проголосив в Теофіполі і Волості Радянську владу. В період громадянської війни в районі Теофіполя йшли жорстокі бої з австро-німецькими окупантами і Булопольськими Інтервентами і бандами буржуазно-націоналістичної контрреволюції. Остаточо містечко було визволене Червоною Армією в листопаді 1920 року.

В цей час розгортають роботу волосний партійний осередок, ревком, а з часом волосний виконавчий комітет незаможних селян. В березні 1923 року Теофіполь став центром новоутвореного району. 12 травня відбулася перша районна партійна конференція, а в листопаді-перший районний з'їзд Рад. У 1929 році в Теофіполі створюється МТС, а на базі сільськогосподарських кооперативів організувалися чотири колгоспи.

За роки перших п'ятирічок Теофіполь докорінно змінив свою панораму. Впорядковувалися вулиці, вгору піднялися десятки житлових, адміністративних, культурно-освітніх будинків, медичних і дошкільних закладів.

У містечку було ліквідовано неписьменність, усі діти шкільного віку відвідували школу. Завершилася радіофікація, виходила районна газета "Ленінським шляхом". Розвивалася економіка колгоспів, зростав матеріальний добробут трудящих.

6 липня 1941 року німецькі фашисти вдерлися в Теофіполь, настали чорні дні неволі. У 1942 році в містечку створюється підпільна група, яку очолили комуністи А.О. ПАЩУК, М.Я. ЦАРУК, І.С. ОВРУЦЬКИЙ. Активна діяльність групи привернула увагу окупантів. З часом їм вдається натрапити на слід патріотів, заарештувати і стратити організаторів підпілля. Учасники групи, які залишилися на волі, перебралися в Білогірський ліси і разом з місцевими підпільниками організували партизанський загін і стали громити гітлерівських загарбників.

4 березня 1944 року війська І-го Українського фронту визволили Теофіполь. В містечку відновлює свою діяльність райком партії, райвиконком, сільська Рада. Широким фронтом розгортаються відбудовчі роботи. Одним за одним стають до ладу промислові підприємства, відроджуються колгоспи, розгортають роботу медичні заклади, культурно-освітні установи, школи, дитячі садки і ясла, розширюється сітка торговельних і комунальних підприємств.

За післявоєнні роки Теофіполь перетворився в один з гарно впорядкованих районних центрів області. Вся центральна частина селища побудована заново. Вулиці заасфальтовані, в скверах і парку посаджено багато дерев, кущів, квітів.

Промисловий пейзаж селища складається з цукрового, цегельного, масло і хлібозаводів, побутового і харчокомбінатів, об'єднання "Сільгосптехніка" та інших підприємств. Теофіпольські колгоспи об'єдналися в одне господарство ім. Щорса, яке стало одним з передових господарств області. В ньому виросло багато передовиків виробництва. За успіхи в розвитку сільського господарства бригадиру тракторної бригади І.В. КУЛИКУ присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці. Багато колгоспників нагороджено орденами і медалями Батьківщини. В селищі прокладено водопровід, газифіковано більшість квартир. До послуг трудящих 20 магазинів, ресторан, кафе, 4 їдальні. Високого рівня досягла охорона здоров'я. Тут діють районна лікарня на 100 ліжок, поліклініка, санепідстанція, дитяча консультація, пологовий будинок, три фельдшерських пункти, аптека. В селищі працюють дві середні школи, кінотеатр, будинок культури, три клуби, шість бібліотек.

Багато віків стоїть Теофіполь, але справжнім містом він став лише за роки Радянської влади.

ЛІТЕРАТУРА:

НАРИСИ Історії Комуністичної партії України: Вид. 2-е, доп. - К.: Політвидав України, 1971-675 с.
Про Теофіполь - м. 44.

ПОДІЛЛЯ у Великій Вітчизняній війні / 1941-1945 р.р. / : збірник документів і матеріалів. - Львів: Каменяр, 1969 - 415 с.

Теофіполь - с. 7, 168, 190, 238, 284, 286.

СТАСЮК І. А. Теофіполь. - В кн.: Історія міст і сіл УРСР: Хмельницька область. - К., 1971, с. 528-540.

БАБЛЯК В. Визволення / Теофіпольщини / - Червона зірка, 1974, 9 берез.

Про визволення від фашистських загарбників.

Вони визволяли наш / Теофіпольський / район / у 1944 р. - Червона зірка, 1978, 22 черв.

ГУМЕНЮК С., МЕШИШІНА А. Хмельницька область: Путівник. - Львів: Каменяр, 1969. - 189 с.

Теофіполь - с. 130.

МАРТИНЮК А. З Історії Теофіполя. - Червона зірка, 1967, 24 жовт.

На ударних комсомольських. Теофіпольський цукровий завод. Корчагінець, 1975, 19 квіт.

СЕРЕДА С. Незабутні тридцять: До 60-річчя ЛКСМУ. - Червона зірка, 1978, 16 груд.

СТАСЮК І. "ІСКРА" у Теофіполі: До 65-річчя з дня виходу першого номера газети "Іскра". - Рад. село, 1965, 23 груд.

СТАСЮК І. Теофіполь колись і тепер: Короткий істор. нарис. - Червона зірка, 1967, 18 листоп, 16, 25 груд; 1968, 1, 6, 10 січн., 3, 19 берез.

ПЕНТИЦЬКИЙ В. Теофіполь - один із пунктів переселення "Іскри". - Червона зірка, 1970, 10, 15, 19, 24 груд.

У містечку було ліквідовано неписьменність, усі діти шкільного віку відвідували школу. Завершилася радіофікація, виходила районна газета "Ленінським шляхом". Розвивалася економіка колгоспів, зростає матеріальний добробут трудящих.

6 липня 1941 року німецькі фашисти вдерлися в Теофіполь, настали чорні дні неволі. У 1942 році в містечку створюється підпільна група, яку очолили комуністи А.О. ПАЩУК, М.Я. ЦАРУК, І.С. ОВРУЦЬКИЙ. Активна діяльність групи привернула увагу окупантів. З часом їм вдається натрапити на слід патріотів, заарештувати і стратити організаторів підпілля. Учасники групи, які залишилися на волі, перебралися в Білогірські ліси і разом з місцевими підпільниками організували партизанський загін і стали громити гітлерівських загароників.

4 березня 1944 року війська 1-го Українського фронту визволили Теофіполь. В містечку відновлює свою діяльність райком партії, райвиконком, сільська Рада. Широким фронтом розгортаються відбудовчі роботи. Одним за одним стають до ладу промислові підприємства, відроджуються колгоспи, розгортають роботу медичні заклади, культурно-освітні установи, школи, дитячі садки і ясла, розширюється сітка торговельних і комунальних підприємств.

За післявоєнні роки Теофіполь перетворився в один з гарно впорядкованих районних центрів області. Вся центральна частина селища побудована заново. Вулиці заасфальтовані, в скверах і парку посаджено багато дерев, кущів, квітів.

Промисловий пейзаж селища складається з цукрового, цегельного, масло і хлібозаводів, побутового і харчового бізнесу, об'єднання "Сільгосптехніка" та інших підприємств. Теофіпольські колгоспи об'єдналися в одне господарство ім. Щорса, яке стало одним з передових господарств області. В ньому виросло багато передовиків виробництва. За успіхи в розвитку сільського господарства бригадиру тракторної бригади І.В. КУЛИКУ присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці. Багато колгоспників нагороджено орденами і медалями Батьківщини. В селищі прокладено водопровід, газифіковано більшість квартир. До послуг трудящих 20 магазинів, ресторан, кафе, 4 їдальні. Високого рівня досягла охорона здоров'я. Тут діють районна лікарня на 100 ліжок, поліклініка, санепідстанція, дитяча консультація, пологовий будинок, три фельдшерських пункти, аптека. В селищі працюють дві середні школи, кінотеатр, будинок культури, три клуби, шість бібліотек.

Багато віків стоїть Теофіполь, але справжнім містом він став лише за роки Радянської влади.

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПЕРШОГО
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

ШВЕЦЯ У.Е.

ШВЕЦЬ Ульян Евграфович/1900-1944/-Герой Радянського Союзу. Народився в с.Березне Шепетівського району в сім'ї селянина-бідняка. Член КІРС.

Дев'ятнадцятирічним хлопцем пішов у 1919 році боротися за Радянську владу сільський багряк Ульян Швець. Брав участь у розгромі білогвардійських банд і полчищ Інтервентів на Україні, мужнів і ріс в жорстоких боях. На фронті вступив в ряди ленінської партії. У 1930 році звільнився з армії, працював у Києві.

В червні 1941 року прийняв командування взводом і повів його у бій. Переніс і труднощі війни, і радість перемог. Влітку 1944 року стрілецький батальйон під командуванням капітана ШВЕЦЯ в числі перших почав визволяти польську землю.

29 липня капітан ШВЕЦЬ з тридцятьма автоматниками переправився через Віслу. Наші воїни вибили гітлерівців з опорного пункту, який складався з двох дзотів, з'єднаних між собою траншеєю і відкритих кулеметних площадок.

Обстановка була винятково напружена. Гітлерівці тримали під вогнем всі підходи до річки. Вести бій автоматникам довелося в поновному оточенні, і капітан розумів покладену на нього відповідальність: треба було на цьому пункті протриматися кілька годин, поки переправляться головні сили полку,

Після сильного артилерійського і мінометного вогню окупанти шість разів переходили в контратаки, але кожного разу відкочувалися з великими витратами.

Вибували із строю і автоматники.

Після шостої відсічі гітлерівців їх залишилося в живих одинадцять, дістав поранення І командир.

Надвечір фашисти знову кинулися в наступ. Одинадцять сміливців на чолі з комуністом Ульяновим ШВЕЦЕМ відбили ще чотири контратаки ворога.

Коли наступила ніч під прикриттям сильного артилерійського вогню головні сили 545 стрілецького полку висадилися на плацдармі. В цю ніч капітан ШВЕЦЬ був смертельно поранений.

За проявлену мужність і стійкість в бою йому присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Земляки свято шанують пам'ять героя. В рідному селі йому споруджено гранітний пам'ятник.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.Е. Из когорты мужественных. - Львов: Каменяр, 1978. - 279 с.
ШВЕЦЬ У.Е. - с. 141-143.

24 Ч Е Р В Н Я.

120 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО
РАДЯНСЬКОГО ВЧЕНОГО
ЯНОВСЬКОГО Ф.Г.

ЯНОВСЬКИЙ Феофіл Гаврилович/24.6.1860-8.7.1928/
український радянський терапевт, академік АН УРСР.

Народився Феофіл Гаврилович в с.Миньківцях Дуна-
євецького району в сім'ї урядовця. В 1884 році закінчив ме-
дичний факультет Київського університету, при ньому залишив-
ся працювати. У 1904-1905 роках-професор Одеського універ-
ситету, а з 1905 року-Київського університету, з 1921 року-
Київського медичного Інституту.

З його ім'ям зв'язано створення школи україн-
ських радянських терапевтів. Праці ЯНОВСЬКОГО присвячені
різноманітним проблемам клінічної медицини, зокрема вивчен-
ню Інфекційних хвороб/особливо туберкульозу/, захворювань
легень, нирок, шлунково-кишкового тракту, питанням патології,
кровообігу тощо.

Вчений описав ряд фізичних ознак при захворюван-
нях легень та плеври, розробив питання Імунітету при тубер-
кульозі легень, діагностики, клініки і терапії цього захво-
рювання, значно розширив уявлення про перебіг патологічних
процесів при хворобах нирок. Багато уваги приділяв організа-
ції боротьби з туберкульозом.

Медичні кафедри під керівництвом ЯНОВСЬКОГО роз-
робляли профілактичні заходи проти захворювань, удосконалю-
вали лікувальні методи, вперше почали розробляти питання охо-
рони праці.

У 1928 році ім'я ЯНОВСЬКОГО було присвоєно Київ-
ському туберкульозному Інституту/тепер Українському науко-
во-дослідному Інституту туберкульозу та грудної хірургії
ім. академіка Ф.Г.ЯНОВСЬКОГО/.

Вчений користувався великою популярністю як лікар-гуманіст і громадський діяч у галузі охорони здоров'я.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР: Умельницька область.-К.: Голов.ред.Укр.Рад.енциклопедії, 1971.-706 с
Про ЯНОВСЬКОГО Ф.Г.-с.47, 59.

БРАТУСЬ В.Д., ДУПЛЕНКО К.Ф. Здобутки охорони здоров'я України в сім'ї народів.-К.: Здоров'я, 1972.-151 с
Про Ф.Г.ЯНОВСЬКОГО-с.120, 125, 128.

КОРОТИЧ В. Біла лілія для Феоділа Яновського.-
В кн.: Коротич В. Людина на повний зріст.-К.: 1972,
с.33-52.

Научная, клиническая и общественная жизнь академика
Ф.Г.ЯНОВСКОГО.-Врачебное дело, 1969, -12, с.3-9.

ЯНОВСКИЙ Феодил Гаврилович/1860-1928/-В кн.: Большая
медицинская энциклопедия: 2-е изд, 1964, т.35, с.1179

В кн:

ЯНОВСЬКИЙ Феоділ Гаврилович.-УРЕ/1964/, т.16, с.480.

Л. И. Б. Б.
60 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

АТАМАНА А.І.

АТАМАН Адам Іванович/н.1920 р./-Герой Радянського Союзу.Народився у с.Видава Волочиського району в сім'ї селянина-бідняка.Член КПРС.В армії з 1940 року.

На початку Вітчизняної війни рота лейтенанта АТАМАНА героїчно боролася з гітлеровськими загарбниками на Синявинських висотах під Ленінградом.

В жовтні 1944 року 795 стрілецький полк, в якому служив АТАМАН, уже тіснив окупантів на Угорській землі.Загарбники відкочувалися до річки.Там з надією закріпитися на її західному березі і стримати наступ радянських військ.Рота АТАМАНА непомітно підійшла до річки і відкрила по гітлерівцям, які переправлялися на протилежний беріг, вогонь із всіх видів зброї.На відбитих в окупантів лодках АТАМАН швидко переправив на західний беріг свою роту, яка допомогла переправитись і іншим підрозділам 795 полку 228 стрілецької дивізії.

Несподівано за густими виноградниками лейтенант помітив німецьку чотирьохгарматну батарею.Через деякий час до артилеристів підійшла колона ворожої піхоти.Зваживши обстановку, АТАМАН дав чітке завдання взводам і перейшов в рішучий наступ.Менше як за годину бою рота розгромила ворожу колону і артилерійську батарею.Гітлерівці залишили на полі бою справні гармати з тягачами і бронетранспортери, понад 50 солдатів здалося в полон.

За мужність і винахідливість в бою А.І. АТАМАНУ 24 березня 1945 року було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.Нині капітан запасу живе і працює в м.Вінниця.

ЛІТЕРАТУРА:

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР: Хмельницька область. - К.: Голов.
ред. Укр. Рад. енциклопедії, 1971. - 706 с.

Про АТАМАНА А.І. - с. 173.

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.Е. Из когорты мужественных. -
Львов: Каменяр, 1978, - 279 с.

АТАМАН А.И. - с. 128-130.

70 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДЕМ"ЯНЧУКА І.Л.

ДЕМ"ЯНЧУК Іван Лук"янович/н.17.8.1910/- український радянський історик, доктор історичних наук, професор. Член КПРС. Народився в с.Горошки/тепер у складі Полонного/ Полонського району в сім"ї селянина-бідняка. У 1938 році закінчив Харківський комуністичний Інститут журналістики. Протягом 1939-1946 років очолював редакцію газети "Зоря Полтавщини", у 1952-1955 роках працював заступником головного редактора журналу "Наука і життя". У 1953 році став викладачем Київського університету. У 1971 році його висували на посаду завідувача кафедри стилістики, редагування і видавничої справи. У 1961-1963 роках ДЕМ"ЯНЧУК викладав журналістику в Монгольському університеті. Основним напрямом наукової діяльності Івана Лук"яновича-вивчення історії Великої Вітчизняної війни, зокрема роль преси партійного підпілля і партизанських формувань в розгромі німецько-фашистських загарбників.

Цій проблемі автор присвятив свої книги: "Партизанська преса України /1941-1944 р.р./К., 1956 (Зброєю слова, Преса партійного підпілля і партизанських формувань періоду Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.К., 1966.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

ДЕМ"ЯНЧУК І.Л.Зброєю слова:Преса партійного підпілля і партизанських формувань періоду Великої Вітчизняної війни 1941-1945 р.р.-К.:Вид-во Київського ун-ту, 1966.-239 с.

ДЕМ"ЯНЧУК І.Л.Кореспонденція в газеті:-К.:Політвидав України,1972.-77 с.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР:Хмельницька область.-К.:Голов.Ред.Укр.Рад.енциклопедії,1971.-706 с.

Про ДЕМ"ЯНЧУКА І.Л.-с.448.

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ
ОСЛІКОВСЬКОГО М.С.

ОСЛІКОВСЬКИЙ Микола Сергійович/12.IX.1900-8.X. 1971/-Герой Радянського Союзу, гвардії генерал-лейтенант. Народився в м.Летичеві всім"І службовця. Закінчив місцеву гімназію. Брав активну участь у підпільному партизансько-повстанському русі на Поділлі в роки громадянської війни.

Під його командуванням 3-й гвардійський кавалерійський корпус в період Великої Вітчизняної війни прорив фашистів і гнав їх від Волги до Ельби. Кіннотники ОСЛІКОВСЬКОГО здійснили сміливі рейди по тилах ворога під Сталінградом і в Білорусії, а в січні 1945 року першими пересікли південний кордон з Східною Прусією.

Яскравими подвигами відзначені дії кіннотників 3-го корпусу і їх командира у Східній Померанії і особливо в боях за місто Штеттін. На річці Хафелі вони розгромили 2 піхотні, 3 морські дивізії, взяли в полон 14 тисяч гітлерівців. Протягом цього часу корпус неодноразово відзначався в наказах Верховного Головнокомандуючого.

10 травня 1945 року відбулася зустріч маршала Радянського Союзу К.К.РОКОСОВСЬКОГО з командуючим англійськими військами фельдмаршалом Монтгомері. Почесний караул несли гвардійці 3-го кінного корпусу. Англійські гості висловили генералу ОСЛІКОВСЬКОМУ своє захоплення чудовою виправкою прославлених кіннотників.

Перебуваючи у відставці, ОСЛІКОВСЬКИЙ всю свою енергію і досвід віддавав військово-патріотичному вихованню молоді. Він був головним військовим консультантом багатьох кінострічок, які оспівують подвиги радянських воїнів.

За заслуги перед Батьківщиною його нагороджено орденом ЛЕНІНА, двома орденами Червоного прапора, Суворова I і II ступені, Кутузова II ступені, Вітчизняної війни, Червоної Зірки і багатьма медалями.

Л И Т Е Р А Т У Р А:

ОСЛІКОВСЬКИЙ М. Визволителі: /Розповідь Героя Радянського Союзу М.ОСЛІКОВСЬКОГО про бойові операції третього кавалерійського корпусу в роки Великої Вітчизняної війни/. - Ранок, 1971, № 5, с. 10-13.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР: Хмельницька область. - К.: Голов. ред. укр. рад. енциклопедії, 1971. - 706 с.

Про ОСЛІКОВСЬКОГО М.С. - р. 197.

БУТАН Е.М., МАКУХИН М.Е. Из когорты мужественных: Львов: Каменяр, 1978. - 279 с.

Про ОСЛІКОВСЬКОГО М. - с. 179-181.

ДОБРУТИН Д.С. От Волги до Эльбы: Худож.-докум. повесть. - К.: Дніпро, 1978. - 312 с.

Про ОСЛІКОВСЬКОГО - с. 150, 154, 181, 188, 195, 216, 224, 228, 255, 278-279, 286, 293, 294, 296, 305, 311.

КРУТИКОВ К. Командир третьего гвардейского /М.С.ОСЛІКОВСЬКИЙ: Із спогадів офіцера штабу 3-го гвардійського кавалерійського корпусу/. - Колгоспна правда, 1976, 21 лют.

ОСЛІКОВСКАЯ Е. Большие события в маленьком городе. - К.: Молодь, 1978 - 224 с.

ОСЛІКОВСЬКА О.С. Слово про брата: /Нариси про Героя Радянського Союзу М.С.ОСЛІКОВСЬКОГО/. - Рад. Поділля, 1976, 19, 20 жовт.

ПАВЛЕНКО А. Пам'ятник в Ольштині: /генералу М.С.ОСЛІКОВСЬКОМУ/. - Колгоспна правда, 1977, 7 листоп.

Ж О В Т Е Н Ь.

60 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

БАЮКА П.К.

БАЮК Петро Ксенофонтович/1920-22.9.1943/- Герой Радянського Союзу народився в с.Іалъчинці Тео-фіпольського району в сім'ї селянина-бідняка. Закінчив неповно-середню школу, працював секретарем сільської Ради, очолював комсомольську організацію колгоспу Ім.Шевченка. У 1940 році вступив в ряди комуністичної партії. у цьому ж році призивається в армію.

В період Великої Вітчизняної війни капітан П.К.БАЮК командував батальйоном 229-го стрілецького полку 8 стрілецької дивізії ІЗ армії генерал-лейтенанта М.П.ПУХОВА.

В середині 1943 року війська Центрального фронту перейшли в рішучий наступ проти гітлерівських загарбників. Виконуючи завдання командування, батальйон БАЮКА форсував Десну і сміливою атакою відкинув ворога за Дніпро, створивши опорний пункт для наших військ. Події відбувалися досить швидко. За три дні боїв передові частини лівого крила Центрального фронту вишли до Дніпра і зав'язали бої за плацдарм. Першими вступили на правий берег річки воїни батальйону П.К.БАЮКА.

Бойовий вал наростає. Батальйон йшов уперед. Форсувавши Прип'ять, він увірвався у с.Кошівку і повністю знищив ворожий гарнізон. Гітлерівці, щоб повернути втрачені позиції, кинули на Кошівку колону піхоти і вісім танків. Зав'язалися жорстокі бої. Батальйон ніс втрати, але ні на крок не відступив. В цьому бою смертю хоробрих загинув П.К.БАЮК. Його поховали в м.Чорнобилі Київської області. Створений батальйоном БАЮКА плацдарм став трампліном для дальшого наступу частин ІЗ-І армії і їх виходу в район Овруча.

16 жовтня 1943 року П.К.БАЮКУ посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу. 9 травня 1973 року в с.Гальчинці встановлено бюст Герою, його ім'я присвоєно піонерському загону, а в школі і бібліотеці оформлені стенди, які розповідають про життя і подвиги земляка.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР: Хмельницька область. - К.: Голов. ред. Укр. Рад. енциклопедії, 1971. - 706 с.
Про БАЮКА П.К. - с. 549.

БУГАЙ Е., МАКУХИН М. Герої-хмельничане в боях за Родину. - Хмельницький, 1975.
Про БАЮКА П.К. - с. II.

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.Е. Из когорты мужественных. - Львов: Каменяр, 1978. - 279 с.
Про БАЮКА П.К. - с. 33-36.

БУГАЙ Ю., МАКУХИН М. Капітан БАЮК. - Рад. Поділля, 1973, 23 верес.

РАБЦУН В. Шлях героя! Про Героя Радянського Союзу БАЮКА П.К. / - Зоря, 1968, 9, 17, 21 трав.

І Б І Д Н І

90 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЄВРЕЙСЬКОГО
РАДЯНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА

КВІТКО Л.М.

КВІТКО Лейб Мойсейович/15.10.1890-12.9.1952/- єврейський радянський поет.Член КПРС.Народився в с. Голоскові Летичівського району в сім'ї бідного ремісника.В ранньому дитинстві залишився сиротою.З 10 років почалося самостійне життя.Працював шевцем,малюром.

Почав друкуватися у 1917 році.Його поема "Червона буря"/1918 р./ була першим в єврейській літературі твором про Велику Жовтневу соціалістичну революцію.В 1919 році поет видає першу книгу віршів для дітей,а також збірник лірики "Кроки".КВІТКО-самобутий поет-лірик.Чистота і гострота поетичного сприйняття,любов до життя,до рідної землі,утвердження дружби між народами,віра в комуністичне майбуття-такі основні риси поезії Лейби Мойсейовича.Його лірика зігріта свіжим,добрим гумором.Особливо популярні його дитячі вірші "Коник","Кицюня",автобіографічна повість "Лям і Петрик".В українському переводі вийшли твори поета "Унориту"/1930/,"Лям і Петрик"/1931/,"Два товариші"/1932/,"У мене тайна"/1958/,в російському перекладі "Песнь моей души"/1956/,"Годы молодые"/1968/ та інші.Вірші КВІТКИ переведені на багато мов народів світу.

Л И Т Е Р А Т У Р А:

ТВОРИ Л.КВИТКО.

КВИТКО Л.Избранное:Стихи.-М.:Худолит,1978.-397 с.

КВИТКО Л.Годы молодости.-М.:Сов.писатель,1978.-191 с.

КВИТКО Л.Лям и Петрик.-М.:Гослитиздат,1958.-283 с.

ПРО Л.М.КВИТКО.

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УРСР:Хмельницька область.-К.:Голов.
Ред.Укр.Рад.енциклопедії,1971.-706 с.

Про КВИТКО Л.М.-с.408.

ЖИЗНЬ и творчество Льва Квитко:Сборник.-М.:Дет.Лит.:,
1976.-288 с.

КАССИДЬ Л.Начало начал:Предисловие к книге Л.Квитко
"Годы молодые".-М.:Сов.писатель,1968,с.5-10.

СЕРЕБРЯНЫМ И.Поэт Октябрьских зорь/в творчестве Льва
Квитко/.-В кн.:Серебряным И.Современники и классики.-
М.:1971,с.62-72

СКОРСЬКИЙ М.,СВАРИЧЕВСЬКИЙ А.Від Дністра до Горині:
Літературно-мистецька карта Поділля.-Жовтень,1972,
№10,с.138.

ЧУКОВСКИЙ К.КВИТКО.В кн.:К.ЧУКОВСКИЙ.Современники.
Портреты и этюды.-М.:1967,с.417-428.

КВИТКО Лев Моисеевич/1890-1952/-В кн.:Краткая литера-
турная энциклопедия.1966,т.3,с.472-473.

КВИТКО Лейб Моисейович/15.X.1890-12.IX.1952/-В кн.:
УРЕ./1960/,т.6,с.279.

Л И С Т О П А Д.

60 РОКІВ З ЧАСУ РОЗІРОМУ ПЕТЛЮРІВСЬКИХ ВІЙСЬК НА ПОДІЛЛІ.

В кінці вересня^н, на початку жовтня 1920 року Білополяки і петлюрівці вдруге захопили Кам'янець-Подільський, Летичівський, Новоушицький, Проскурівський і частково Літинський та Могилів-Подільський повіти.

На боротьбу з Інтервентами включилися резерви Червоної Армії, піднялися трудящі Поділля. Партиї організації губернії послали на фронт свої кращі сили, мобілізували 10 процентів членів профспілок, 75 процентів комсомольців. Не шкодуючи життя, боролися подоляни за свою Радянську владу.

Знесилена війною буржуазно-поміщицька Польща, налякана звісткою про підготовку нового контрнаступу військ змушена була піти на перемир'я. 12 жовтня 1920 року в м. Ризі був підписаний договір про перемир'я. І попередні умови між РРФСР і УРСР з одного боку, і Польщею з другого.

За цим договором військові дії на радянсько-польському фронті припинялися опівночі з 18 на 19 жовтня. На Поділлі, між Дністром і Південним Бугом бойові дії продовжувалися. Їх вели петлюрівці. Договір про перемир'я передбачав відведення за державний кордон разом з польськими військами і петлюрівських частин. Однак після підписання договору польське командування заявило, що не знаходить підстав включати "лінію Петлюри" в лінію перемир'я.

Завдяки сприянням Пілсудського петлюрівці сколотили значні сили і поспішили перейти в наступ, щоб захопити ініціативу до своїх рук. Початок наступу призначався на 11 листопада.

В зв'язку з підготовкою петлюрівців та інших антирадянських формувань до наступу командуючий

Південно-Західним фронтом дав 4 листопада директиву командарму 14 армії: не пізніше 10 листопада перейти в наступ і розгромити ворога.

Як передбачалося наказом, 10 листопада 24, 41, 45, 47, 60 стрілецькі дивізії, кінний корпус Червоного козацтва під командуванням В.М. ПРИМАНОВА і окрема кавалерійська бригада, очолювана Г.І. КОТОВСЬКИМ, перейшли в рішучий наступ проти петлюрівців і 3-ї армії Врангеля. Протягом 12 днів, в результаті жорстоких боїв у районі Могилів-Подільського, Бара і Деражні, Проскурова і Волочиска, війська 14-ї армії остаточно розгромили ворога.

Звільнивши радянську територію від білополяків, петлюрівців і так званої 3-ї армії Врангеля, війська Південно-Західного фронту вийшли до встановленого кордону з Польщею. Розгром іноземних інтервентів і внутрішньої контрреволюції переконливо підтвердив слова В.І. ЛЕНІНА про те, що лише "При єдиній дії пролетарів великоруських і українських вільна Україна можлива, без такої єдності про неї не може бути і мови".

Л І Т Е Р А Т У Р А:

- УКРАЇНСЬКА РСР в період громадянської війни 1917-1920 р.р.: В 3-х т.-К.: Політвидав України 1967-1970.
- Т.3. Українська РСР на завершальному етапі громадянської війни: Відбиття нападу буржуазно-поміщицької Польщі, розгром Врангеля і петлюрівщини, 1970.-463 с., 61 іл.
- ПОДІЛЛЯ в роки громадянської війни/лютий 1918 р.-грудень 1920 р/: Документи і матеріали.-Вінниця, 1959.
- Р.ІУ.Гл.Ш Розгром білопольських інтервентів і визволення Поділля, с.344-354.
- ГАННАГА І. Ворог не пройшов: /Ліквідація петлюрівщини восени 1920 року/.-Нове життя, 1968, 22 лют.

ГАРНАГА І. Червоний прапор над Збручем: /Ліквідація петлюрівщини в листопаді 1920 р./ - Зоря, 1968, 22 лют.

ГУМЕНЮК С. К. Боротьба трудящих Поділля з внутрішньою контрреволюцією та іноземною інтервенцією в роки громадянської війни /1918-1920 р.р./ : Метод. рекомендації. - Хмельницький, 1975. - 31 с.

/Хмельницька обл. організація т-ва "Знання"/.

ГУМЕНЮК С. Контрнаступ. /Календар соціалізму : Очищення території Хмельницької обл. в 1920 році від білополяків та петлюрівців. - Корчагінець, 1967, 26 трав.

ГУМЕНЮК С. Розгром /петлюрівщини на Поділлі/. - Прапор ленінізму, 1967, 8 лип.

КРИВОРУЧКО М. М. Кінець петлюрівщини на Поділлі. - В кн.: Незабутні роки. - К.; 1967, с. 547-558.

СУПРУНЕНКО Н. И. Очерки истории гражданской войны и иностранной военной интервенции на Украине /1918-1920/. - М.: Наука, 1966 - 455 с.

Розгром петлюрівщини. - с. 419-441.

ЦЕТЛІН В. Ще одна героїчна сторінка: /Визволення Поділля від банд петлюрівців і білополяків/. - Корчагінець, 1970, 21 лист.

9 ЛИСТОПАДА.

60 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

БАЧИНСЬКОГО Д.Г.

БАЧИНСЬКИЙ Дмитро Григорович/н.9.II.1920/-
Герой Радянського Союзу.Член КПРС.Народився в снт
Смотричі Дунаєвецького району в сім'ї селянина.
Закінчив І-ше Київське артилерійське училище.На
фронті з перших днів Великої Вітчизняної війни.
Брав участь у боях під Москвою,на Курській дузі,
на Дніпрі,Правобережній Україні.
ІІ6-та важка гаубична бригада,в якій служив
БАЧИНСЬКИЙ,визволяла Житомир,Староконстантинов,
Чемерівці та інші населені пункти Хмельниччини.

Очистивши від ворога Західні області
України,артилеристи в числі перших висадилися на
плацдармі за Віслою.В січні 1945 року вони вступили
на територію Німеччини.Група БАЧИНСЬКОГО переправ-
лялась на західний берег Одера і зайняла спостереж-
ний пункт в кам'яному будинку,захопленому нашими
піхотинцями.Ворожі контратаки йшли одна за одною.
Дві доби капітан БАЧИНСЬКИЙ беззмінно пробув на опос-
терезному пункті,прикриваючи нашу піхоту від жор-
стоких ударів гітлерівців,розчищаючи їй шлях вог-
нем своїх батарей.На третій день боїв ворог видих-
нувся і відкотився на Захід.Плацдарм був втриманий
і розширений.

5 лютого гітлерівці зібрали великі
сили і кинули їх у бій з завданням розсікти наш
плацдарм за Одером.Трапилось так,що позиція бата-
рейців виявилася відрізаною від спостережного пунк-
ту,а радіостанція на спостережному пункті вийшла з
ладу.В цей час танки гітлерівців стали обходити ба-
тарейців з тилу.В такий рішучий момент місце коман-
дира біля гармати.І Бачинський під ураганим вогнем
добирається до своєї батареї.Розгорнувся запеклий
бій.Артилеристи підбили шість танків і знищили до
80 гітлерівців.

За мужність і високу майстерність капітану БАЧИНСЬКОМУ в боях за Одером 10 квітня 1945 року було присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Відзначилися воїни БАЧИНСЬКОГО і в Берлінській операції, а день Перемоги зустріли в Празі.

Після війни Д.Г.БАЧИНСЬКИЙ закінчив військову академію ім.В.Фрунзе. Командував дивізіоном, полком. Займався підготовкою офіцерських кадрів. Тепер полковник у відставці, працює старшим інженером Львівського політехнічного Інституту.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УРСР: Хмельницька область. - К.: Голов. ред. Укр. Рад. енциклопедії, 1971. - 706 с.
Про БАЧИНСЬКОГО Д.Г. - с. 262.

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.Е. Из когорты мужественных. - Львов: Каменяр, 1978. - 279 с.
Про БАЧИНСЬКОГО Д.Г. - с. 164-166.

ТОНДІЛ Д. Розповідь ветерана. - Рад. освіта, 1977, 17 груд.
Зустріч учнів Смотрицької середньої школи Дунаєвецького району з своїм односельцем, Героєм Радянського Союзу Д.Г.БАЧИНСЬКИМ.

Г Р У Д Е Н Ї

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

ГРЕБЕНЮКА Е.М.

ГРЕБЕНЮК Е.М. 1900- 1944/-Герой Радянського Союзу. Народився в с.Кориченці Деражнянського району в сім'ї селянина-бідняка. Член КПРС. До війни працював ковалем, а потім його обрали головою колгоспу. Коли почалася війна ГРЕБЕНЮК, відправивши на схід худобу і хліб, сказав дружині і дітям: "Тепер моє місце там, де вирішується доля моєї Батьківщини", і пішов на фронт. Воював подольнин на Західному і Південно-Західному фронтах. В липні 1944 року полк, в якому він служив, був перекинутий з-під Севастополя на І-й Прибалтійський фронт, що в цей час наносив головний удар на Ригу з метою перерізати сухопутні комунікації гітлерівської групи армій "Північ" з Східною Прусією. Полк ГРЕБЕНЮКА, в числі перших, вишов на річку Дубиса в районі міста Кельме. Ворог лобом ціною намагався зупинити наступ радянських військ, кидаючи в бій значні танкові і піхотні сили. 19 серпня йшли особливо вперті бої. Ворогу вдалося потіснити на правому фланзі наших військ. Тоді командир полку ввів у бій 4-ту роту. Парторг ГРЕБЕНЮК разом з командиром підняли і повели в атаку швардїйців. Було знищено чотири "тигри" і понад сто гітлерівців. Рота перерізала шосейну магістраль з Шауля на Тільзіт. До кордону залишалося менше 50 кілометрів. Але безіменний рубіж біля міста Кельме був останнім в житті Гребенюка.

Ворог, не зважаючи на значні витрати, кидав у бій все нові і нові сили. Несли втрати і швардїйці. В бою парторг ГРЕБЕНЮК замінив смертельно пораненого командира взводу, відбиваючи контратаки знищив три танки і до сорока гітлерівців. При повторній спробі контратакувати наші війська, ворог не дорахувався ще понад двадцять автоматників.

В третій раз ворог підняв в атаку всі свої резерви. Лише на окопи взводу ГРЕБЕНЮКА сунуло

О ворожих танків. Гвардійці пропускали танки через свої окопи і прямою наводкою розстрілювали їх. Вийшли з ладу гармати, а танки все сунули вперед. В щомить з окопу піднявся парторг роти ГРЕБЕНЮК опоясаний гарматами. — "Не проїдете, гади! Тут стоїть гвардія!" І він кинувся під гусениці танку.

Наказом Міністра Оборони СРСР старший сержант Євтіхій Мойсеевич ГРЕБЕНЮК навічно захований в списки гвардійського полку Таманської Червонопрапорної, ордена Суворова мотострілецької дивізії.

Похований герой в м. Кельмі Литовської РСР.

За проявлену стійкість і мужність в бою Е.М. ГРЕБЕНЮКУ 24 березня 1945 року присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

БУГАЙ Е.М., МАКУХИН М.Е. Из когорты мужественных. — Львов: Каменяр, 1978. — 279 с.

ГРЕБЕНЮК Е.М. — с. 119-122.

24 ГРУДНЯ.

80 РОКІВ З ПОЧАТКУ ВИХОДУ В СВІТ ЛЕНІНСЬКОЇ ГАЗЕТИ "ИСКРА".

"ИСКРА"—перша загальноросійська політична газета революційних марксистів. Засновником, натхненником і керівником "Искры" був В.І.ЛЕНІН.

З перших номерів "Искра" повела найрішучішу боротьбу за чистоту марксистської теорії, за відмежування революційних марксистів від всякого роду опортуністичних елементів. Газета розгорнула наступ проти гуртківщини і кустарництва, які оспівувались "економістами", за згуртування революційних марксистів у єдину пролетарську партію, за перетворення соціал-демократичних комітетів у справжні боєві штаби керівництва класовою боротьбою пролетаріату.

Величезною заслугою "Искры" є підготовка II з'їзду РСДРП. З ініціативи В.І.ЛЕНІНА і при його безпосередній участі редакція "Искры" розробила проект програми партії, який був до кінця витриманий в дусі революційного марксизму. "Искра" розробила ті ідейні і організаційні принципи, на яких було засновано марксистську пролетарську партію в Росії.

"Искра" виступала прапороносцем пролетарського Інтернаціоналізму, полум'яним пропагандистом тісного союзу робітників пригноблених націй з російським пролетаріатом в боротьбі за повне соціальне і національне визволення трудящих Росії.

"Искра" видавалась за кордоном. Важливим завданням Іскрівської організації з перших днів її існування було налагодження доставки газети до Росії.

Особливо важливу роль у розв'язанні цього завдання відіграв нелегальний транспортний шлях, що проходив через австро-російський кордон і пролягав через Поділля.

Незаконне транспортування Іскрівських видань через австро-російський кордон здійснювалось під керівництвом редакції "Искры" за участю її агентів М.М.ЛИТВИНОВА, М.Б.БАСОВСЬКОГО, Ф.В.ЛЕНІНКА. У вересні 1901 року організатором переправ через кордон став БАСОВСЬКИЙ / "Дементьев" /, звідси і конспіративний шлях в той час називався Дементьевським. Спочатку він проходив через Відень-Львів-Тернопіль-Теофіполь-Київ, а пізніше зі Львова-Тернополя йшов через Кам'янець-Подільський. З вересня 1901 до травня 1902 року цим шляхом переправлено біля 40 пудів літератури. Література в Теофіполі приймалась і пересилалась до Києва Б.С.МАЛЫМАНОМ.

У травні 1902 року транспортний шлях тимчасово перестав діяти в зв'язку з арештом ЛИТВИНОВА, БАСОВСЬКОГО, МАЛЫМАНА та інших Іскрівців. Царизм готував судовий процес над "Російською організацією "Искры", але Київський комітет РСДРП 31 серпня 1902 року організував втечу Іскрівців з Лук'янівської в'язниці в Києві. ЛИТВИНОВ і БАСОВСЬКИЙ відновлюють транспортування літератури через Львів-Кам'янець-Подільський.

Редакція "Искры" в серпні 1902 року послала на австрійсько-російський кордон М.М.КУДРІНА, активного учасника "Уральського робітничого союзу". БАСОВСЬКИЙ і КУДРІН налагоджують нові незаконні переправи через кордон. На початку листопада такі переправи уже діяли поблизу сіл Осколи, Шидлівці, Гусятин. М.М.КУДРІН оселився у Кам'янці-Подільському за паспортом СМОЛІНА і очолив Кам'янець-Подільську транспортну групу "Искры", до складу якої входили П.І.ЛИПОВЕЦЬКА, П.Я.ВАЙНШТЕЙН та інші.

Іскрівці знаходили підтримку і сприяння з боку мешканців Кам'янець-Подільського і прикордонних сіл. Активну допомогу їм подавали М.ТЕМНИЦЬКИЙ, Б.ЧЕРНЯК, О.ГОРДІЄВСЬКА, М.КОЗИЦЬКИЙ, МОЛДАВАНІК Олекс та багато інших.

З листопада 1902 до лютого 1903 року через Кам"янець-Подільський успішно переправлено близько 60 пудів Іскрівської літератури переважно у промислові центри Росії.

В лютому 1903 року царській охороні вдалося виявити у Кам"янець-Подільському явочну квартиру Іскрівців, заарештувати КУДРІНА І його соратників. Після цього транспортний шлях через Кам"янець-Подільський став ненадійним. За рішенням ЦК РСДРП у квітні 1904 року Дементьєвський шлях був закритий.

Л І Т Е Р А Т У Р А:

НАРИСИ Історії Хмельницької обласної партійної організації.-Львів:Каменяр,1972.372 с.

Газета "Искра" на Поділлі.-с.17-20.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР:Хмельницька область.-К.:Голов.ред.Укр.радянської енциклопедії,1971.-706 с.

"Искра"на Поділлі.-с.27,28,305.

ВОЛЯНОС М.М.Транспортування ленінської "Искри" через Галиччину.-Наук.праці з Історії КПРС.1970,Вип.56, с.28-41.

ДОНІН М.,ГОРБУНОВА М.Ленінська "Искра" і соціал-демократичні організації України.-К.:Політвидав України,1969.-169 с.

Ка м"янець-Подільський.-с.29-42.

ЗАБОРОВСЬКА І.Із Іскри полум"я займеться!-Прапор Жовтня,1973,8,9 черв.

Про транспортування ленінської "Искри" через Поділля в 1901-1904 роках.

КАМ"ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ:Путівник.-Львів:Каменяр,1970.-60 с.

Газета "Искра"-с.12.

МАКСИМОВ В.А. Ленинская "Искра" и литература. - М.: Наука, 1975. - 155 с.

Про поширення марксистської літератури в Кам'янці Подільському - с. 59.

МАЩЕВИЧ А. Гордість подолян. / Розповсюдження ленінської "Искры" на Поділлі / - Жовтень, 1970, № 4, с. 118-123.

НОВИКОВ П.В. И. ЛЕНИН и деятельность искровских групп в России 1900-1903. - М.: Мысль, 1978, - 350 с. с ил.

Подільська губ. - с. 148

Волынская губ. - с. 147

СМАГЛЕНКО М. Ленінська "Искра" в Славуті. - Трудівник Полісся, 1973, 24 лип.

СУЯРКО Л.О. Сильно ленінської "Искры" над Україною. - К.: Знання, 1970. - 48 с.

"Искра" на Поділлі. - с. 6

ТАРНОВСКИЙ К. 24 декабря 1900. - М.: Мол. гвардия, 1977. - 256 с. с ил.

Газета "Искра" на Поділлі. - с. 76, 112, 134, 138, 156.

ШЕНТИЦЬКИЙ В. Теофіполь - один із пунктів пересилки "Искры". - Червона зірка, 1970, 10, 15, 19, 24 груд.

З М І С Т

ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ НА 1980 РІК.

Стор.

20 січня	-100 років з дня народження КОЗИЦЬКОГО М.І.-	6
25 січня	-60 років з дня народження Героя Радянського Союзу ОМЕЛЬЧУКА Г.К.-	9
11 лютого	-50 років з дня народження Героя Радянського Союзу Валентина КОТИКА.-	14
25 лютого	-70 років з дня народження Героя Радянського Союзу ОДУХИ А.З.	13
26 лютого	-70 років з дня народження Героя Радянського Союзу адмірала Флоту ГОРШКОВА С.Г.-	16
Березень	-560 років з часу першої згадки про Теофіноль.-	19
Квітень	-80 років з дня народження Героя Радянського Союзу ШВЕЦЯ У.Е.-	22
24 червня	-120 років з дня народження українсько- го радянського вченого ЯНОВСЬКОГО Ф.Г.	24
Листопад	-60 років з дня народження Героя Радянського Союзу АТАМАНА А.І.-	26
17 серпня	-70 років з дня народження ДЕМ'ЯНЧУКА І.І.-	28
12 вересня	-80 років з дня народження Героя Радянського Союзу ОСЛІКОВСЬКОГО М.С.-	29
Жовтень	-60 років з дня народження Героя Ра- дянського Союзу БАЮКА П.К.-	31
15 жовтня	-90 років з дня народження єврейсько- го радянського письменника КВІТКО Л.М.	33

Листопад	-60 років з часу розгрому петлюрів- ських військ на Поділлі.-	35
9 листопада	-60 років з дня народження Героя Радянського Союзу БАЧИНСЬКОЮ Д.Г.-	38
Грудень	-80 років з дня народження Героя Радянського Союзу ГРЕБЕНЮКА Е.М.-	40
24 грудня	-80 років з початку виходу в світ ленінської газети "Искра".-	42

Автор-складач - голова обласного краєзнавчого товариства, кандидат Історичних наук - С.К.Гуменюк

Бібліографічно підібрали:

Р.О.Шмицько
С.Р.Пашенко

Ст.редактор

П.І.Гаркав'юк

Відповідальна за випуск

Т.В.Логвиненко

15,00

Умельн. ОБО Зак. № 38, Тир 70-80г.

